

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Náležitosti vypořádacího podílu při zániku účasti společníka v s.r.o.

Jaké jsou cesty pro vypořádání společníka ve společnosti s ručením omezeným a jak se pro tyto účely oceňuje vypořádací podíl? Jaká jsou úskalí případného vypořádání a na co dát pozor při ocenění?

Ve společnosti s ručením omezeným může nastat situace, kdy je potřeba stanovit výši vypořádacího podílu při zániku účasti jednoho či více společníků. Běžně k tomu dochází například při úmrtí jednoho ze společníků bez právního nástupce, u vypořádání společného jmění manželů, dobrovolného ukončení účasti společníka ve společnosti nebo vyloučení společníka při závažném porušení povinností.

Při zániku účasti společníka ve společnosti za jejího trvání bez právního nástupce vzniká právo na vypořádání (dále jen „vypořádací podíl“), pokud by jiný právní předpis nestanovil jinak. Vypořádacímu podílu jako takovému se věnuje § 36 zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech v platném znění (dále také „ZOK“). Dle § 36 odst. 2 ZOK je pro vypořádání společníka vycházeno primárně ze společenské smlouvy. V případě, že společenská smlouva nestanoví jinak, použije se § 36 odst. 3 a 4 ZOK.

Při vypořádání náleží stávajícím společníkům předkupní právo na předmětný podíl. V případě uplatnění práva více společníky najednou se podíl určuje alikvotně dle výše jejich stávajících podílů ve společnosti. Pokud se ve lhůtě do tří měsíců (kterou lze dle § 214 odst. 2 ZOK prodloužit až do jednoho roku) nepodaří prodat uvolněný podíl a zároveň ostatní společníci neuplatní předkupní právo, bude použit jiný způsob, a to dle § 36 ZOK.

Pokud neurčí společenská smlouva jiný způsob vypořádání podílu, stanoví se jeho hodnota dle § 36 ZOK odst. 3 z vlastního kapitálu. Ten se zjistí z mezitímní, řádné nebo mimořádné účetní závěrky sestavené ke dni zániku účasti společníka v obchodní korporaci na základě účetních hodnot. Výše zmíněné neplatí, pokud se významně odlišuje reálná hodnota majetku společnosti od její hodnoty vykazované v účetnictví. Reálná hodnota je definována v § 27 odst. 3 Zákon č. [563/1991](#) Sb., zákon o účetnictví a vychází primárně z tržní hodnoty. V praxi ovšem může nastat situace, kdy k reálné hodnotě nejde dojít žádným z objektivních důvodů podle výše zmíněného ustanovení. V tomto případě pokládáme za reálnou hodnotu ocenění cenou pořizovací, ve vlastních nákladech či reprodukční pořizovací hodnotou.

V případě, kdy se vypořádání řídí společenskou smlouvou, lze dnes ještě stále dohledat takové společnosti, jejichž společenská smlouva odkazuje na vypořádání pomocí účetní hodnoty. Účetní hodnota je postavena na principu historických cen, tedy za kolik byl majetek pořízen (v případě odepisovaného majetku se jedná o pořizovací ceny snížené o opotřebení). Výhodou účetního přístupu je vysoká průkaznost. Speciálně u dlouhodobého majetku se však účetní hodnota vzdaluje od ekonomické reality, kdy účetní netto hodnota (tedy hodnota brutto upravená o korekce) majetku často neodpovídá skutečnému opotřebení, resp. případnému reálnému zhodnocení. Zde je proto důležité upozornit, že přebírání účetních hodnot často neodpovídá tržní hodnotě majetku, kterou by byl ochotný zaplatit běžný kupující na trhu.

Stále častěji je ve společenských smlouvách odkazováno na hodnotu tržní, kdy se výše tržní hodnoty podílu stanoví podle znaleckého posudku. Tržní hodnota nám odpovídá na otázku, kolik by byl běžný kupující na trhu ochoten zaplatit. Její definice dle Mezinárodních účetních standardů zní takto: „Tržní hodnota (Market Value) je odhadnutá částka, za kterou by měl být majetek nebo závazek směněn k datu ocenění mezi ochotným kupujícím a ochotným prodávajícím, při transakci mezi samostatnými a nezávislými partnery po náležitém marketingu, ve které by obě strany jednaly informovaně, rozumně a bez nátlaku.“ Využití pro tržní hodnotu nacházíme při uvedení podniku na burzu, prodeji podniku bez konkrétního zájemce, oceňování pro účely přeměn obchodních korporací, či vypořádání společného jmění manželů a podílových spoluvlastnictví.

Naopak určitou nevýhodou ocenění vypořadacího podílu tržní hodnotou, obzvláště u společností s nízkou provozní likviditou a vysokým výsledkem hospodaření, může být nedostatek likvidity společnosti pro potřeby případného vypořádání. Při ocenění tržní hodnotou můžeme totiž narazit na problém, kdy v případě stanovení hodnoty vypořadacího podílu nemusí mít předmětná společnost finanční prostředky na vyplacení podílu. Neboli pokud by takový podíl vyplatila, mohlo by to pro ni mít až likvidační důsledky, čímž by byl porušen princip going concern. V takových případech se ve znalecké praxi doporučuje nejenom stanovit hodnotu vypořadacího podílu, ale i provést posouzení likvidity společnosti při vypořádání nebo připravit plán cash flow v případě vypořádání tak, aby takové vypořádání pro společnost nebylo likvidační. Dalším možným způsobem je vypořádání nepeněžní formou, např. v podobě majetkové položky společnosti (ideálně provozně nenutné), která by odpovídala hodnotě vypořadacího podílu.

Ing. Oxana Šnajberg
Managing Partner

Ing. Miloš Kačírek
Business Valuation Consultant

Equity Solutions Appraisals s.r.o. - znalecká kancelář

Ovocný trh 573/12
110 00 Praha 1

tel: +420 222 314 447

e-mail: info@equitysolutions.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)